

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Milliárdos értékeket őriz a budapesti Növénykert*

Forrás: *Uj Nemzedék*

Bn
(Hely)

1926. 1. 24.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Olda

Tárgy

712.21

Hely

Botanikus kert

Idő

"1926"

Személy

Milliárdos értékeket őriz a budapesti Növénykert

Minden nap veszteség, amelyet a botanikus-kert a régi helyénől

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

Az Uj Nemzedék jelentette annakidején, hogy a hanyatott sorsu magyar botanikus-kert számára magánosított megvásárolták a kelenföldi síkon az őszelő vasúti hidon túl fekvő Nádor-kertet. A Növénykert ezzel évszázados vándorlásának hatodik állomására érkezik el. A magyar Növénykert alapját 1771-ben a nagyszombati egyetem kémia- és botanika-tan-székhének professzora, a felsőausztriai származásu Winterl József vetette meg. Amikor az egyetem 1777-ben Budára költözött, vele együtt a Növénykert is felvándorolt. Egyes feljegyzések szerint a mai Városmajor helyén talált elhelyezést. Itt azonban sohasem volt a botanikus kert. A tévedésre az adott alkalmat, hogy kevéssel a hivataloknak Budára való áttétele után II. József alatt e hely fákkal betöltöttén, arnyas sétéival a tisztviselők és lakosság mulató helyévé tétetett. Ezzel szemben a budai botanikus kert minden valószínűség szerint a Koronaőr-, Márvány- és Pályautcák által határolt területen volt.

1784 tavaszán az egyetemmel együtt a füvészkert is átköltözött Pestre és a Hatvani-utca (ma Kossuth Lajos-utca), a Szép-utca és a Ferenciek épületei határolták. 1809-ben a Növénykert újra költözködés előtt állt.

szubvenciója a békebeli tizenhatezer aranykoronával szemben tizenkétezeröttszáz aranykorona, ami 180 millió papirkoronának felel meg. Ez a pénzbeli segítség feltétlenül többet jelent, mint a múlt évi szubvenció, de a Növénykert magas színvonalon tartására, a nagyértékű növények gondos ápolására még sem elegendő. Ez az összeg jóformán csak a kertmunkálatokhoz alkalmazott kertészlegények és munkások javadalmazására elég.

A szanalás éve alatt úgy sem lehet bővítésről, újabb beszerzésről még álmodni sem, de legalább a meglévő értékeinket kell megőrizni tudni.

Ötven millió papirkorona tehát megmenthetne milliárdokat érő anyagi értékeket.

Felbecsülhetetlen értékű pálmák, tropikus növények forognak veszélyben. A Batthyány gróf által évekkal ezelőtt a Növénykertnek ajándékozott, az üvegház kupolájáig felnyúló hatméter magas, gömbalaku phönix-pálma egyedül 250—300 milliót jelent. És hol van még a többi harminc darab, mely egyenkint 80—100 millió értékű? A Viktória néven ismert üvegházat, amelyben a Viktória Regia és a vizinövények állnak a múlt évben elegendő fűtő-

anyag hiján be kellett zárni és ma, az állami szubvenció emelése mellett sem lehet kollén átfűteni.

A botanikus-kert nincs arra berendezkedve és nem is lehet, hogy nyilvános eladással növelje jövedelmét, mert egyrészt a felszerelés nincs meg hozzá, másrészt az állam nem csinálhat konkurrenciát a magánkertészletnek. Belépődíjat sem lehet szedni, mert a kert nem minősíthető látványosságnak.

A Növénykert helyzete nem hasonlítható más tudományos célt szolgáló intézményekhez, amelyek ha nem is részesülnek kimerítő anyagi támogatásban, akkor is megmarad ép-ségben felszerelésük, anyaguk.

Az élő növények nem tűrnek hanyag ápolást, hideget, nemtörődömséget, hanem légmesszebbmenő gondosságot követelnek.

Ellenkező esetben elsorvadnak, elpusztulnak. A jelenlegi ötholdnyi terület csak iskolai kertnek felel meg, ahol mindössze a legprimítivebb anyagot lehet csak elhelyezni. A Növénykert eredetileg 28 hold volt, — egy 1900. évi törvénycikk 36.000 négyszögölnyi területet biztosított egy új Növénykert céljaira — de hol itt vettek el tizenöt holdat klinikák számára, hol ott négy holdat üvegfestészeti műterem céljaira.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter rendkívül megértése a tudományos értékek megbecsülése iránt a záloga annak, hogy a budapest hanyatott sorsu Növénykert, ha már jelenlegi helyén nem is, de új állomáshelyén kiheveri majd a súlyos válságot.

Az újév elején megtartott természettudományi kongresszuson a szakkörök részéről az

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: .....

Cím: .....

Forrás: .....

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi háziyomda 1922

a kérelem hangzott el, hogy

a Növénykert átköltözködése új helyére mielőbb meginduljon,

annál is inkább, mert a sűrűn befásított megvásárolt területen a kömmün alatt mindent kipusztítottak. Ujból kell hozzáfogni a terület megműveléséhez és befásításához, amely előreláthatólag több év munkáját igényli.

Ugyanis 1808-ban a kormány úgy határozott, hogy Grassalkovich Antal herceg által a mai Múzeum-köruton a Nemzeti Múzeum céljaira felajánlott üres telken helyezze el a fűvészkertet, pontosabban ott, ahol ma a bölesészeti fakultás épületei állanak.

1838-tól kezdődőleg a pesti botanikuskert őrüdsi léptekkel kezdett hanyatlani. Az első csapást az árvíz mérte rá, de vezetőinek hanyagsága, felszerelésének pusztulása a teljes leromlást mutatta. 1840-ben újból felmerült a kert áthelyezésének a terve és ez 1848-ban meg is történt, amennyiben a Növénykert átköltözködött az Üllői-ut végén lévő Festetics-féle telekre, ahol ma is áll.

A háboru és az utána következő évek pénztelensége a szépen fejlődő és európai nivóju magyar Növénykeretet igen kritikus helyzetbe sodorta.

1924 novemberében a Természettudományi Társulat növénytani szakosztályának egyik ülésén indítvány hangzott el arra nézve, hogy egy botanikusokból alakult küldöttség keresse fel a kultusz. és a pénzügyminisztert és tárja fel előttük a budapesti botanikuskert súlyos helyzetét, ismertesse az esetleges pusztulás közvetlen okait. Az elmúlt évben azután megtörtént a Nádorkert megvétele a fűvészkert céljaira és most már csak a fokozatos átköltözködés megindítása a következő lépés.